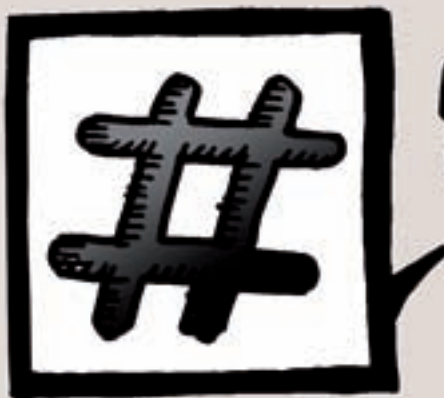


Catalans posats a l'estranger

Ho va deixar escrit Josep Pla: «Posat a l'estranger, el català és un animal que s'enyora». Aviat farà cent anys d'aquells catalans als quals Pla es referia, i no sé si la citació és vàlida encara –si reflecteix la realitat, vull dir, perquè una citació de Pla sempre val per obrir un article–. Jo no sé si els catalans que tenim avui posats a l'estranger s'enyoren o si es poden enyorar gaire: no fa pas gaire que hem pogut veure a TVC com Miquel Calçada, entrevistat per Albert Om a propòsit del seu exili americà, s'esforçava precisament a enyorar-se; com l'exili, el fet de viure a l'estranger de veres, li exigia certa disciplina per estar-se de llegir els diaris, d'escoltar les ràdios i de xatejar amb les amistats. «A través d'Internet podries fer gairebé la mateixa vida que duies a Catalunya», li deia l'Om. És evident que en aquest món tan interconnectat estar a l'estranger ja no és el que era.

Així doncs, si no s'enyoren, què fan? Podríem dir, parafrasejant Pla, que posat a l'estranger, el català és un animal que opina. Opina en els blocs incomputables tant de catalans viatgers com de catalans que s'han instal·lat a viure fora i que, plegats, formen una tropa impagable de corresponsals i d'enviats especials, i el més gran manual d'antropologia comparada que podem trobar en la nostra llengua. El dia a dia d'aquí es pot contrapuntar, a través dels seus blocs o dels seus



comentaris en fòrums, amb les realitats d'allà, i cap terratrèmol, cap viatge papal ni cap assassinat múltiple deixa de ser cobert i apuntat per aquests cronistes espontanis, els quals també opinen en ràdios i televisions, perquè la connexió amb el català exiliat ha esdevingut un recurs potser obvi però indefugible per a tantíssims programes a l'hora d'explicar qualsevol cosa que passi a l'estranger: el turista a qui han enxampat les primaveres àrabs o l'enginyer que està muntant una fàbrica d'embotits a la recòndita ciutat russa on el Barça juga partit de Champions, tant se val. És un recurs gastat i tanmateix inevitable, perquè passen els anys i segueix fascinant igual que algú que, pel fet de ser català, gairebé podríem ser nosaltres, passi tan a frec d'esdeveniments històrics. I quan és a Catalunya que en passa una de grossa? Aleshores el català expatriat és imprescindible per saber com se'ns veu des de fora.

Aquells que tenien por que la globalització diluís les identitats, poden deixar de patir. Si alguna cosa s'està fent palesa és justament la contrària: la xarxa ha reforçat i ha facilitat sobre manera el sentiment de pertinença a una comunitat. Pot ser que l'enyor que sentien els catalans de Pla fos degut a un sentiment de pèrdua que ara ja no té cap ni peus, perquè la distància física ja no suposa la distància emocional. Així, cal revisar la màxima de Pla, però també la del president Pujol: es pot continuar sent català sense ni treballar ni viure a Catalunya, perquè el país té una extensió a la xarxa.

Bloc recomanat: *Des del fiord*

(<http://blogspersonals.ara.cat/desdelfiord/>)

Josep Sala és un mestre gironí que exerceix a Noruega. En el seu bloc, allotjat al web del diari *Ara*, repassa l'actualitat catalana amb els ulls de qui s'ho mira de lluny, i explica pedagògicament aquells aspectes de la societat noruega que poden il·luminar l'atzucac tèrbol i permanent en el qual està ficat el nostre país. Escrit sempre amb una prosa i amb unes idees clares, ha esdevingut sens dubte un dels blocs més recomanables dels que s'escriuen des de la diàspora catalana.